

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Bánatos és aggodalmas nyilatkozatok a nép köréből...*

Forrás:

Esti Kurir

Bm

1923. 10. 24.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

333.32

Hely

Idő

"1923"

Személy

Helyzám

Bánatos és aggodalmas nyilatkozatok a nép köréből a lakbéremelésről és más fájdalmas problémákról

Hordárok, rendőrök, borbélyok, házmesterek felvonulása Egy háziur is nyilatkozik

Október 23.

Már hónapok óta kísért a terve egy újabb általános drágulást előidéző lakásrendeletnek. A kormány régi lakáspolitikájához híven most is arra törekedett, hogy egész az utolsó percig bizonytalanságban tartsa az érdekelteket. De most végre megjelent a fenyegető mumus és úgy látszik, a lakbéremeléssel mint komoly valóssággal kell számolni.

A ködös őszi délelőttön végigszaladtam a vész hírelt ezt a drága és agyongyötört várost: beszéltem rendőrrel, hordárral, friss és fúrge Figaroval, egy szabómesterrel, egy házmesterrel, a Hitelbank főportásával, szóval a néppel és megkérdeztem őket, milyen érzésekkel várják a lakásrendeletet.

A 173-as számú hordár a Gizella-tér sarkán a következőket mondta:

— Bizony, nagyságos uram, kipusztultak a régi, finom gavallérok. Olykor látok csak egy levélkét. Bukétát utoljára az ángyom lakzóján láttam. Nehéz sor ez. Nincs a nagy uraknak ahhoz figyelme, mi-ből él meg a szegény ember. Emelnek, emelnek, osztég csak emelnek. Más se tudnak csinálni. Azt mondják, ha kenyeret keresek, hát kenyeret is egyek. Igen jóindulatu gazdám van. Nem nehezményezem

rá. 4000 koronát fizetek albrétbe szobáért neki. Most mit csinál majd, mit talál ki? Nem tudom.

Jaloveczky László szabómes-ter, akinek a Veres Pálné-utca 22. szám alatt szabóüzlete van, is panaszkodott:

— Én nem hiszek abban, ami az ujságokban van. Irkálnak-firkálnak azok sokat. Aztán meg a parlament sem hagyta jóvá. Csak lesz annyi józan értelmű, hogy nem lesznek tönkre minket, iparosokat. Ha igaz lesz, amit az ujságok irnak, kezdhetem ott, ahol harminc éve elkezdtem. Min-ket tönkretesznek, a háziurak pedig gsteftelhetnek boldogan az üzletekkel. Csak találjanak bértől rá. Őrüljenek inkább a háztulajdonosok, hogy vagyonuk egy tömegben megmaradt.

Egy házmester, Fentős György, aki ablakpuoló is egyszemély-

ben, árulta el a következőket. Őt éppen alfglalkozás teljesítése közben leptem meg, amint dallamos mozdulatokkal az ablaküveget simogatta.

— Mondta is a háziur: Gyuri! Ott, ahol lehet, már eisején bevasalni a házbért. De már ilyen hóhérmunkára csak nem vállalkozom. Aztán meg melyik partáj volna olyan bolond, hogy előre ki hagyná magát zsebelni. Csupa szegény ember lakik nálunk a házban. Szeretném látni, hogyan fogja az ur őket megnyuzni tudni. Nem tudnak azok fizetni, ha csak az utolsót ki nem huzzák alóluk. Az még ugy sem ér semmit.

Fodor István vivómesterrel is találkoztam, azt mondta:

— Kevesebb lesz a párbaj. Nagyobb lesz a házbéreköltség. Tehát drágábban tudjuk majd mi is adni a termet. Megnézi majd, aki párbajozni akar, hogy megéri-e neki a költséget? Egy társadalmi haszon lesz. A kevesebb párbaj.

A Hitelbak főportása bizalommal néz a jövő elé.

— Ugy hallom itt a bankban, hogy eisejtől fogva mi is hatszázszoros lakbéremelést kapunk. Nem félek, a Hitelbank nem fog tönkremenni. Ha ez igaz, nem kell agyongyötörnünk magunkat. Mert bizony már azon gondolkodtam, fütsek-e a télen, vagy a silány kosztot gyengitsem-e inkább hogy a házbért fizetni tudjam?

Károlyi mester, a Sörház-utcai borbély, nagyon el volt keseredve. A levegőbe egy hatalmas borotvamozgást tett, amitől meghűlt bennem a vér.

— Nem bírom ezt tovább, uram! Nincs semmi dolog. Egész nap itt állok az üzlet ablakában és az utcára bámulok. Soha nem olvastam még annyit. El kell, hogy bocsássam a penge művészt: segédemet. Nem tudom őt fizetni. Mert hiába emeljük a borotválás árát, nemsokára nem lesz kit borotválni.

Segédje, Aranyossy Rezső, megjegyezte:

— Szomorú helyzetben van a borbélyművészet. Mi lesz velem és állástalan kol-

légáimmal. Mert sorban bocsátják el őket a mesterek, akik maguk sem tudnak megélni a borzasztó házbérek miatt. Valami nagyon rosszat kívánok a háztulajdonosoknak. Azt, hogy minden nap önkezüikkel borotválkozzanak meg.

A 2193-as rendőrt a szerb-utcai kapitányság kapumélyedésében interjúoltam meg. A rend zordon öréhez méltó háztározottsággal jelentette ki:

— Családos, állami és bizalmi embernek, mint amilyen én vagyok, lakásának csak kell lenni. Ha nem kapjuk meg a lakbérpótlék-különbözetet, odaadhatjuk mindenkét lakbérbe.

Bementünk Lantos könyvkereskedőhöz is. Szomorúan mutatott üres üzletén végig.

— Lássá, így állunk mi. Elvéte téved be egy vevő az üzletbe. Ki vesz ma könyvet? Hogyan hárítsuk így át az áremelkedést a közönségre? Tönkre megy minden. Irodalom, művészet, üzlet.

Végül megkérdeztünk egy háztulajdonost is, aki a következőket mondotta:

— Nem tudom megérteni, hogy a lakók sohasem láznak fel akkor, mikor a cipőkrémért, a tojásért, a húsért, a gázért, a villanyért, a villamosvasuti közlekedésért több ezerszer annyit fizetnek, mint békében, hogy kapupénz címén többet fizetnek, mint házbérért és csak akkor láznak fel, mikor a lakásuk bérét közelebb hozzák a békebeli ár egytizedéhez. A lakók nem veszik észre, hogy a testi épységüket a legközvetlenebbül veszélyeztetik az, hogy a háztulajdonosok nem tudják a házakat karbantartani és tatarozni. Igazságtalanság csak mivelünk történik. Mit beszéljek sokat? Egy tételt említék: a vízdiót, amelynek összege ma pontosan 75 százalékát teszi ki annak az összegnek, amit a lakó lakbér címén fizet. A lépcsőházi világítás költségének egy lakóra eső része csaknem egyharmadát teszi az általa fizetett lakbérnek. Röviden: közüzemi díjakban az elmúlt negyedben többet fizetünk ki, mint ami augusztus elsején lakbérben befolyt. Ez rendben van? És hogy az adót negyedévenként, fizethetjük, de a lakók majd havonként fizetnek? Amellett: a kereskedők már régen túl vannak az aranyparitáson, de azért felháborodnak azon, hogy most a békebeli árak kilencszázszorosát fogják fizetni. Objektivitást kérünk legalább, ha már igazságot hiába kérünk.